

HVU

Sikkerhedsudstyr til børn i biler

Hovedbudskaber fra temarapport nr. 10, 2012

HVU har gennemført en undersøgelse af 23 ulykker med børn i bil. Målet med undersøgelsen er at se på effekten af børnenes sikkerhedsudstyr og eventuelt give anbefalinger til reglerne for sikkerhedsudstyr til børn. Undersøgelsen er gennemført med de resterende midler fra puljen til bedre trafiksikkerhed fra aftalen om grøn transportpolitik i 2009.

Undersøgelsen er i november 2012 offentliggjort i temarapport nr. 10 Sikkerhedsudstyr til børn i biler. I denne folder omtales nogle af hovedresultaterne.

Undersøgelsen har vist, at:

- **Bagudvendt udstyr kan beskytte børnene endnu bedre**
I konkrete ulykker med mindre børn under 4 år ville bagudvendt udstyr have reduceret skaderne.
- **Hoved- og sidestøtte giver bedre beskyttelse af børnene**
Der er også eksempler på lidt større børn, som kunne beskyttes bedre ved ulykkerne. Her ville selepuder med hoved- og sidestøtte mindske skaderne ved bl.a. at give støtte til barnets hoved og krop i kollisionen.
- **Ingen tegn på teknisk svigt for godkendt udstyr**
Der er i undersøgelsen ikke fundet eksempler på lovligt udstyr, som har svigtet i de konkrete ulykker ved korrekt brug. Der er således ikke grundlag for at anbefale strengere tekniske krav til sikkerhedsudstyr til børn.

BØRN SIDDER MERE SIKKERT BAGUDVENDT

Bagudvendt udstyr beskytter børnene bedst ved en ulykke. Særligt ved kollisioner forfra er børns nakke mere udsat for skader end voksnes.

Rådet for Sikker Trafik anbefaler, at børn sidder bagudvendt så længe som muligt, helst op til de er 3 til 4 år. Men ofte er det kun de allermindste børn, som sidder i bagudvendt udstyr. HVU kan kun gætte på grunden til dette: Måske er udvalget af bagudvendt udstyr mindre, måske har forældrene ikke fokus på det? HVU håber, at dette kan ændres, da bagudvendt udstyr giver den mest sikre transport af de mindste børn.

For især mindre børn er nakken meget følsom over for pludselige påvirkninger, og her vil barnet være bedre beskyttet i bagudvendt udstyr, da voldsomme kollisioner oftest sker frontalt. Når barnet er placeret bagudvendt, undgår barnets hoved at blive kastet frem ved en pludselig deceleration.

I undersøgelsen er der kun ét eksempel på et barn, der sidder i bagudvendt udstyr. Det er et lille barn under et halvt år. Barnet kommer ikke til skade ved ulykken, idet det især har været en fordel, at stolen var bagudvendt ved sammenstødet. HVU har vurderet ulykken som en voldsom kollision med høj energi i selve sammenstødet.

For tre børn har HVU vurderet, at bagudvendt udstyr ville have mindsket skaderne for børnene ved ulykkerne. Det er to børn på ca. tre år og et barn på under et år. Det ene barn dør ved sammenstødet, mens et barn kommer moderat til skade og et barn kommer let til skade.

Forhold ved de 23 ulykker er grundigt undersøgt af bilinspektør, politi og læge, og ulykkernes forløb er rekonstrueret for at kunne belyse påvirkningen af børn og sikkerhedsudstyr. Undersøgelsen er sat i værk efter et konkret ønske fra Trafikstyrelsen om mere viden om sikkerhedsudstyrets effekt til støtte for styrelsens deltagelse i det igangværende internationale arbejde om skærpelse af reglerne på området.

I følge færdselslovens § 80a er hovedreglen, at børn under 135 cm skal anvende særligt godkendt sikkerhedsudstyr, tilpasset barnets højde og vægt. I 2006 blev brugen af sikkerhedsudstyr til børn desuden en del af klippekortordningen.

(kilde: www.politi.dk)

HOVED- OG SIDESTØTTE BESKYTTER VED SIDEKOLLISION

Lidt større børn beskyttes bedre med udstyr med hoved- og sidestøtte. Ved en sidekollision kan de ellers få skader på hoved og krop, når de slynges mod bilens sider.

Især de mindste børn sidder godt beskyttet i baby- eller barnestol. Her er udstyret udformet, så det giver god støtte til barnets krop og hoved. Lidt større børn sidder ofte kun på en selepude med bilens trepunktssele. Det er fuldt lovligt, men giver ikke optimal beskyttelse ved en ulykke, hvor bilen f.eks. rammes fra siden.

Ved en sidekollision har det stor betydning, at børnenes udstyr giver støtte fra siden for både krop og hoved. Det skyldes, at ryglænets hoved- og sidestøtte især medvirker til, at barnet ikke slynges ud mod siden af bilen ved en sidekollision. Samtidig betyder hovedstøtten, at barnets hoved beskyttes.

Derfor anbefaler HVU brug af selepude med hoved- og sidestøtte til de større børn, indtil børnene vokser ud af udstyret.

I to konkrete ulykker har HVU vurderet, at en selepude med hoved- og sidestøtte ville have reduceret skaderne for de børn, som sad på selepude spændt fast med bilens trepunktssele.

Den praktiske brug af sikkerhedsudstyr til børn er i forbindelse med temaet belyst ved tælleundersøgelser, som HVU har gennemført i samarbejde med Rådet for Sikker Trafik.

Tælleundersøgelser af brug af udstyr i praksis viser, at der er mulighed for forbedring, så flere børn bruger udstyr, der passer. De fleste børn i tælleundersøgelserne sidder i passende udstyr. En del gør stadig ikke, men sidder f.eks. kun i bilens sele. Endelig er en del børn ikke spændt korrekt fast. Der kan f.eks. være tale om forkert seleføring, hvilket kan have betydning i form af alvorlige skader ved en ulykke.

HVU

Sikkerhedsudstyr til børn i biler

Hovedbudskaber fra temarapport nr. 10, 2012

HVU anbefaler bl.a.:

- **Barnet skal med, når forældre køber sikkerhedsudstyr, og det skal være nemt at montere udstyret**

HVU anbefaler, at forældre tager barnet med, så udstyret passer til barnets højde og vægt. Det anbefales, at forældrene afprøver montering af udstyret i praksis, så de bedre kan vælge udstyr, som er nemt at fastgøre.

- **Brug af bagudvendt udstyr og selepude med hoved- og sidestøtte bør fremmes**

HVU anbefaler, at brugen af bagudvendt udstyr fremmes, f.eks. ved at Rådet for Sikker Trafik fortsat sætter fokus på, at børn sidder længst muligt i bagudvendt udstyr. Tilsvarende kunne flere børn bruge selepude med hoved- og sidestøtte og dermed køre mere sikkert.

- **Fortsat fokus på brug af sikkerhedsudstyr til børn**

I undersøgelsen har HVU fundet en lang række eksempler på udstyr, der fungerer efter hensigten, og derfor slipper en del af børnene med få eller ingen skader, selv i voldsomme ulykker. HVU anbefaler derfor, at der fortsat gøres en indsats for, at alle børn i biler sidder i udstyr, der passer til deres højde og vægt. Det gælder politiets indsats med kontrol af den konkrete brug, men også Rådet for Sikker Trafik, som giver god information om f.eks. valg af passende udstyr.

- **Det gode arbejde med regler bør fortsætte**

Kravene til sikkerhedsudstyret kan forbedres på udvalgte områder. Det gælder f.eks. kravene til bedre hoved- og sidestøtte, hvilket Trafikstyrelsen arbejder med.

Temarapport nr. 10 Sikkerhedsudstyr til børn i biler kan ses og downloades på hvu.dk eller bestilles i trykt form hos Birgitte Stöckel Jensen, bsj@vd.dk

